СВОБОДА

SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

РІК LV. Ч. 149. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, субота, 28-го червня 1947. No. 149. JERSEY CITY and NEW YORK, Saturday, June 28, 1947. VOL. LV.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧ. ДЕРЖ. АМЕРИКИ — ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗАКОРДОНОМ — Тел. „Свободи": BErgen 4-0237, 4-0807 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 — THREE CENTS IN THE U. S. of AMERICA — FIVE CENTS ELSEWHERE

ПРЕЗИДЕНТ ТРУМАН В СПРАВІ НОВОГО РОБІТНИЧОГО ЗАКОНУ

Закликає до взаємного вирозуміння та обіцює справедливе переведення закону в життя.

Вашинґтон, 26 червня (ЮП). — Сьогодні на пресовій конференції президент Труман відповів на цілий ряд запитань в справі нового робітничого закону. Він першусього заповів переведення в життя нового закону, що його ухвалено проти вета президента та остеріґ працедавців і робітників перед намаганнями несправедливого використовування для себе нових постанов. У звязку з поширюваним страйком вуглекопів президент заявив, що генеральний суддя Том Кларк розглядає положення і, якщо було б потрібно, уряд поробить відповідні заходи. Президент заявив, що його обовязком є доглянути, щоби новий закон був вірно переведений в життя, хоча він перейшов проти його волі. Працедавців і робітників президент закликав до взаємного вирозуміння та справедливого і чесного достосування до нового закону.

ҐРІН ПРОТИ ГЕНЕРАЛЬНОГО ПРОТЕСТАЦІЙНОГО СТРАЙКУ.

А. Ф. П. поборюватиме новий робітничий закон в судах.

Вашинґтон, 26 червня (АП). — Вилйем Ґрін, президент Американської Федерації Праці, відкинув сьогодні домагання поодиноких юній в справі проголошення генерального протестаційного страйку проти нового робітничого закону. На 9 липня він скликав до Вашинґтону конференцію президентів зорганізованих у Федерації 105 юній, а після надзвичайного засідання приявних у Вашинґтоні членів Екзекутивної Ради А.Ф.П. Ґрін заявив, що він вважає за „нерозумне і невказане" надсилати з усіх юній в країні телеграми з домаганнями генерального страйку. „Натомість — заявив Ґрін — ми поборюватимемо нові постанови в судах та намагатисьмемо зберегти наші права в рямках закону, шляхом порозуміння з працедавцями". Ґрін в дальшому висловив думку, що новий робітничий закон може приспішити злиття Американської Федерації Праці та Конґресу Промислових Організацій, цих двох найбільших робітничих організацій Америки. Заходи в цьому напрямку продовжуються.

СТРАЙКУЄ 250,000 ВУГЛЕКОПІВ.

Пітсбурґ, 26 червня. — Протестаційний страйк вуглекопів проти нового робітничого закону дальше поширюється і в останньому часі охопив вже 250,000 робітників. Вважають, що це заставить президента Юнайтед Майн Воркерс (АФП), Джана Люіса, забрати становище до нового закону. Як виходить з сьогоднішньої заяви президента, уряд докищо не задумує жодної акції в справі страйку, хоча її розглядає. Положення мусить вияснитися аж з днем 8 липня, коли вуглекопи повинні вернутися до праці після належної їм 10-денної відпустки.

СТРАЙК ДОКОВИХ РОБІТНИКІВ ПРОДОВЖУЄТЬСЯ.

Ню Йорк, 27 червня. — Вчера рано не зголосилися до праці 35,000 робітників в 10 суднобудівельних і судноремонтних варстатах, з того девять, що є власністю Бетлеґем Стіл Компані — чотири в Ню Йорку, три в Болтімор і два в Бостоні — і один власности Атлянтік Бейсін Айрон Воркс в Брукліні. Сильні ряди робітників пікетують варстати проти евентуальних страйколомів, проте — згідно з повідомленням поліції і юнійних керівників — все відбулося „в найбільшому порядку". Підприємства і юнія твердо стоять при своїх домаганнях. Докищо не було жодних переговорів і страйк продовжується.

ЗАСУДИЛИ КОМУНІСТИЧНОГО ПРОВІДНИКА ЗА ОБИДУ СУДУ.

Вашинґтон, 26 червня. — Федеральний суд сьогодні признав винним Юджіна Денніса,, генерального секретара комуністичної партії, обвинуваченого за погорду судом. Найвища кара, яка грозить Деннісові, є один рік тюрми та 1,000 долярів гривни. Оборонець зголосив апеляцію.

ВЕТО ПРЕЗИДЕНТА ПРОТИ УХВАЛЕНОГО ЗАКОНОПРОЄКТУ ПРО ЦІНИ НА ВОВНУ.

Вашинґтон, 26 червня. — Президент Труман завернув сьогодні назад до сенату непідписаний законопроєкт про піддержку цін вовни, заявляючи, що закон мав би відемні наслідки на міжнародні взаємини країни та „підкопав би наше провідництво в світових справах". Сенат рішив ще раз розглянути справу у вказаному президентом напрямку.

32,800 БЕЗДОМНИХ В НАСЛІДОК ПОВЕНІ.

Ст. Луїс, 26 червня. — Червоний Хрест сьогодні повідомив, що в наслідок нового виливу рік Місісіпі, Мізурі і приток залишились без дому 32,000 осіб в стейті Айова, 3,766 в Мізурі і 1,507 в Ілиної. Загальні шкоди досягають 250,000,000 долярів.

Большевики ведуть „холодну війну" на послаблення Америки

БЕРНАРД БАРУК ПРО СОВЄТСЬКО-АМЕРИКАНСЬКІ ВІДНОСИНИ.

Вашингтон, 26. червня. (ЮП). — 76-літний дорадник президента Бернард М. Барук виступив сьогодні з промовою в Промисловому Каледжі Збройних Сил, обвинувачуючи Совєтський Союз, що він веде безкровну „холодну війну" проти Америки, сіючи насамперед неспокої для внутрішнього послаблення країни. „Можливо — говорив Барук — вони розчислюють на наше економічне заломання. Якщо так, то вони будуть дуже розчаровані. Ми будемо існувати ще й після того, як їхні експерименти заломляться. Ми ставимо себе до послуг одиниць. Вони піднесли державу на педистал Бога. Але в цій холодній війні, на яку вони важились проти нас, ми завжди мусимо памятати, що їхньою метою є наш неспокій. Ми можемо забезпечитись проти цього твердою вірою в нас самих, черпаючи сили з півтора століття чудово квітучого нашого національного життя" — говорив Б. Барук. При цій нагоді він підкреслив 16 пунктову програму для промислової і військової підготовки Америки для скріплення мира в цілому світі. До цеї програми Б. Барук зараховує теж загальний військовий вишкіл. „Ми йдемо назустріч будочности повної неспокою, але не тривожної. Я не бачу безпосередньої загрози війни з Росією" — говорив він, остерігаючи рівночасно, що „Америка мусить бути добре приготована зустріти всяку можливість".

ПЛЯН ОРГАНІЗАЦІЇ ПОВІТРЯНОЇ ОБОРОНИ АМЕРИКАНСЬКОГО КОНТИНЕТУ.

АВІЯЦІЙНІ БАЗИ І МАТЕРІЯЛЬНА ДОПОМОГА ВСІМ АМЕРИКАНСЬКИМ КРАЇНАМ

Вашингтон, 26. червня. — В конгресовому Комітеті закордонних справ зізнавав сьогодні заступник команданта американських повітряних збройних сил ген. Гойт С. Ванденберґ, піддержуючи законопроєкт про фінансову допомогу для скріплення оборони інших американських країн. Відповідаючи на запити ген. Ванденберґ заявив, що в американському плані колективної оборони західного континенту авіяція грає головну ролю, та що Злучені Держави задумують, якщо законопроект буде ухвалений, дати під цим оглядом відповідну допомогу іншим американським країнам. Як іде про авіяційні бази на цілому американському континенті від північної до південної Арктики, Злучені Держави воліли б, щоб ці бази побудували самі поодинокі країни на своїх територіях, достосовуючи їх до потреб стандардизованої авіяції цілого континенту. Ген. Ванденберґ заявив, що мир і безпеко Північної і Південної Америки залежать у великій мірі від організації повітряних збройних сил, при рівночасному розвитку і стандардизації всіх наших родів зброї та оборонних засобів.

ЗАГАЛЬНИЙ ВІЙСЬКОВИЙ ВИШКІЛ — ГОЛОВНА СПРАВА КРАЇНИ.

СТВОРЕНО ГРОМАДЯНСЬКИЙ КОМІТЕТ. СТАНОВИЩЕ ПРЕЗИДЕНТА І СЕНАТОРА ТЕФТА

Вашингтон, 26. червня. — Сьогодні створено Громадянський Комітет, завданням якого є домогтися в конгресі ухвали закопроекту про загальний військовий вишкіл ще під час цьогорічної сесії. Головою Комітету вибрано Опека Дж. Робертса, бувшого асистента Верховного Суду Злучених Держав, а в склад Комітету увійшло 120 провідних американців з усіх ділянок суспільного життя. Комітет вже звернувся до Конгресу, домагаючись продовження сесії з метою ухвали законопроекту про загальний військовий вишкіл. Президент Труман на останній конференції висловив надію, що закопроект буде ухвалений ще на цій сесії, називаючи його „найбільш есенціональним для добробуту і безпеки нації". Голова Комітету, суддя Робертс, покликуючись на звідомлення преаидентської дорадчої комісії заявив, що „загальний військовий вишкіл є справою наглячої військової конечности", від якої залежить доля не тільки Злучених Держав, але цілого світу. Натомість республиканський керівник сенатор Тефт заявив в одному інтервю, що він вважає загальний військовий вишкіл справою „не-американською" та що відповідний закопроєкт в конгресі він поборюватиме аж до кінця.

ПРЕЗИДЕНТ ТРУМАН ПІДДЕРЖУЄ ПЛЯН МАРШАЛА В СПРАВІ ДОПОМОГИ ЕВРОПІ.

Вашингтон, 26. червня. — Президент Труман заявив сьогодні, що він всеціло піддержує пропозицію секретара стейту ген. Маршала щодо американської допомоги для економічної відбудови Европи після спільного плану европейських країн. Заява президента закінчує спекуляції про можливі розбіжності думок в цій справі між президентом і секретарем стейту, що могли повстати після вчерашньої заяви секретара скарбу Снайдера. Президент вважає, що американська допомога іншим країнам причиниться не тільки до стабілізації положення в світі, але теж матиме корисний вплв і на саме американське господарство.

Ще один невольничий закон у Совєтському Союзі

ОБОВЯЗОК ПРАЦІ ДЛЯ МОЛОДІ; ДІТЕЙ ПОСИЛАЮТЬ НА ШАХТИ.

Москва, 26. червня. Сьогодні тут проголошено ухвалений ще 19. червня президією Верховної Ради СССР закон, на підставі якого уряд має повновласть заставляти молодь до праці, вишколу та інших служб в совєтській індустрії. Закон уповноважнює уряд мобілізувати щорічно для індустрії такі групи молоді: Хлопці від 14 до 17 років і дівчата від 15 до 16 до вишколу в силових та залізнодорожних школах; хлопці і дівчата від 16 до 18 років включно до вишколу у фабричних школах. 19-літні хлопці матимуть обовязок праці на шахтах, в копальнях вугілля, заліза, нафти та в іншій промисловості. Цим указом анулюється і змінюється закон з 1940 р., на підставі якого молодь у віці 18 і 19 років була звільнена від примусової праці в індустрії з огляду на військовий вишкіл. Тому, що в совєтських відносинах слово „вишкіл" означає, головно, звичайну важку працю, то охоплені цим „вишколом" мільйони малолітньої молоді опиниться на фабриках, заводах і шахтах та працюватиме в поті чола для підготовки нової війни.

ЗЛУЧЕНІ ДЕРЖАВИ ПІДДЕРЖУЮТЬ ОРГАНІЗАЦІЮ О. Д.

ВИСТУП ПРЕЗИДЕНТА ТРУМАНА ТА КЕРІВНИКІВ ІНШИХ ДЕРЖАВ В ДРУГУ РІЧНИЦЮ ПІДПИСАННЯ ЧАРТЕРУ О.Д.

Лейк Соксес, Н. Й., 26. червня. — Організація Обєднаних Держав обходила сьогодні другу річницю підписання її чартеру в Сан Франсиско. З тої нагоди по радіосітці майже всіх 54 країн-членів О.Д. виголошено привітання від політичних керівників чотирьох великодержав, совєтського представника та керівників самої О.О.Д. Від уряду і народу Злучених Держав промовив президент Труман, запевнюючи цій світовій організації повну піддержку Америки. „Ми своє зробимо" — заявив президент. В тій самій програмі передано вітальні послання премієра Британії, Атлі, премієра Франції, Рамадіє та президента Китаю, ген. Чянґ-Кай-Шека. Від імені Совєтського Союзу говорив Ґромико. З промовами виступили теж генеральний секретар О.Д. Тригве Лі та бувший президент Загального Зібрання О.Д., премієр Бельгії Поль-Генрі Спаак. Стверджується, що друга річниця О.Д. стояла під знаком суперечностей між великодержавами, головно Америкою і Совєтами. При цій нагоді секретар стейту ген. Маршал і генеральний секретар О.Д. підписали конвенцію, на підставі якої Злучені Держави віддають відповідну посілість на Іст Ривер Сайд в Ню Йорку під постійний осідок О. Д.

(Докінчення на стор. 4-тій).

ТРИ-ДЕРЖАВНА КОНФЕРЕНЦІЯ В ПАРИЖІ

МОЛОТОВ ПРИВІЗ СОБІ 89 ПОМІЧНИКІВ.

Париж, 27 червня. — Сьогодні тут має початися конференція міністрів закордонних справ Британії, Франції і Совєтського Союзу в справі пропозиції секретара стейту ген. Маршала про американську допомогу для економічної відбудови Европи. Це перша післявоєнна конференція великодержав, на якій не буде американського представника. Совєтський міністер Молотов прилетів до Парижа вчера, а британський міністер Бевин має прилетіти сьогодні. Молотов привіз собі аж 89 дорадників і помічників, що свідчило б про задум Совєтів прослідити пропозиції Маршала аж „до споду". З приїздом Молотова до Парижа, французькі комуністи цілком перестали виступати проти Злучених Держав і майже піддержувати їх політичну лінію. Початкові заяви представників Британії і Франції вказували б, що ці держави задумують держатися строго технічного та економічного пляну американської пропозиції, виключаючи з розмов ті проблеми, що були головною причиною неуспіху всіх дотеперішніх конференцій.

ПЕРЕЛОМОВЕ ЗНАЧЕННЯ ПЛЯНУ МАРШАЛА

Женева, 26 червня. — Генеральний секретар Економічної Комісії О.Д. для Европи, бувший шведський міністер торгівлі Ґунтар Мирдаль, що своєю участю в совєтсько-шведських торговельних переговорах здобув собі багато приятелів у Совєтському Союзі та багато ворогів у власній країні, заявив сьогодні, що пропозиція Маршала поставила Европу на роздоріжжі: вона може її або зеднати, або вже цілком розеднати. Мирдаль домагався відповідного голосу в цій справі для Обєднаних Держав.

ДЕ НІКОЛЯ ПЕРЕВИБРАНИЙ ПРЕЗИДЕНТОМ

Рим, 26 червня. — Італійська Конституційна Асамблея сьогодні майже одноголосно перевибрала президентом країни Енріка де Николя, який вчера зрезиґнував з цего посту, виправдуючися слабим здоровям. Де Николя прийняв перевибір, діставши 408 голосів. Тільки шість послів голосували за іншими кандидатами, а 20 не голосували.

НІМЕЧЧИНА ВКЛЮЧЕНА В ПЛЯН МАРШАЛА.

Берлін, 26 червня. — Американське Військове Управління в Німеччині одержало сьогодні урядові інструкції з Вашинґтону, щоби Німеччину вважати за країну, яка може користати з американської допомоги згідно з пляном Маршала. Рішення Вашинґтону серіозно комплікували б і були б скомпліковані справою совєтських домагань воєнного відшкодовання від Німеччини.

СТАНОВИЩЕ ЮГОСЛАВІЇ І МАДЯРЩИНИ ДО ПЛЯНУ МАРШАЛА.

Білгород, 26 червня. — Югославський уряд звернувся сьогодні рівночасно до урядів Злучених Держав, Великої Британії і Франції, пропонуючи свою участь в паризькій конференції в справі пляну Маршала, але зі застереженням, що плян і конференція будуть узгіднені з чартером О.Д.

Будапешт, 26 червня. — Беля Шедений, незалежний посол у мадярському парляменті, критикував сьогодні орієнтацію уряду на одну великодержаву (Совєтський Союз) та говорив про користі, які мала б Угорщина з американської допомоги. Комуністичні посли дальше виступали проти Америки.

БОЛЬШЕВИЦЬКИЙ НАПАД НА ЗІБРАННЯ ЧЕРВОНОГО ХРЕСТА В РУМУНІЇ.

Букарешт, 26 червня (АП). — Сьогодні тут відбувалося річне зібрання румунського Червоного Хреста. З метою краще підготовитись до зібрання та підпорядкувати незалежний ще Червоний Хрест комуністичному урядові, про-урядові елементи домагалися відложення зібрання. Предсідник Червоного Хреста не погодився й у висліді прийшло до авантури, під час якої потурбовано багато жінок. Інтервенювала поліція.

ІМПЕРІЯЛІЗМ Є, АЛЕ В СОВЄТАХ, А НЕ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ.

Президент М. П. А. Джанстон про совєтський політичний „ледовик".

Брюсель, 26 червня. — Президент Мошин Пикчюр Асошіейшин, Ерік Джанстон, промовляючи сьогодні на одному прийнятті, назвав Совєтський Союз „ледовиком, що перекочується зі сходу на захід, знищуючи все, що стоїть йому на шляху". Джанстон насамперед відповідав на дотеперішні пописи Генрі Волеса в обороні Совєтів, кажучи, що коли б Волес, будучи в Европі, був подивився на схід і не на захід, то справді був би побачив дещо такого, що може випровадити людину з рівноваги. Імперіяліз є але в Совєтах, а не в Злучених Державах, твердить Джанстон.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Classified Advertising Department, 597—7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
Поодиноке число три центи.		Three cents a copy.	
На рік	$7.00	One year	$7.00
На пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
В Джерзі Сити і Заграницею:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$2.75
Число з понеділка (з англійською Частиною):		Monday's issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	$2.50	One year	$2.50
На пів року	$1.50	Six months	$1.50

За оголошення редакція не відповідає

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

СИРОТИ...

В одержанім нами репортажі про переїзд українських робітників з Німеччини до Англії, читаємо, між іншим, таке, що „з англійцями можна працювати", що „ставлення англійського оточення до наших робітників — якнайкультурніше", та що навіть матеріяльний бік життя в Англії „після двох десятків років жалюгідного існування у себе дома, а потім у Німеччині, видається нашим робітникам прекрасним, майже казковим".

Та є й негативна сторона: „Нашим робітникам гостро дає себе відчувати одірваність, сиротливість. . . . Балтійців, росіян зустрічають їхні земляки, закликають на чашку чаю", на товариську бесіду, приносять книжки, газети, створюють рідне оточення . . . Українці ж сиротами". Звідси і запит, що роблять Українські Комітети в Англії й чому не налагодять культурно-національного обслуговування прибулих.

Коли ми згадуємо про це ще й на цьому місці, хоч воно буде друковане в репортажі, то тому, що ця „негативна сторона" давала й ще далі дає притоку до різних голосів теж і в нас у звязку з тими українськими скитальцями, що прибувають з Европи до Злучених Держав. Не будемо входити в подробиці й дораджувати Комітетам в Англії, Канаді, чи в нас, що й як робити, а тільки стверджуємо, що ця „негативна сторона" наносить багато шкоди. Це відчуваємо теж і ми, на американській землі. Теж і тут є вона для нас проблемою, на жаль, ще й досі як слід не розвязаною.

Ця проблема обіймає два чинники: сентиментальний і матеріяльний. Обидва тісно звязані, хоч зверху виглядає, що іде тільки про саме чуття. Отже тут замало тільки радуватись, що скитальці прибувають, але треба теж щось таке робити, щоб ці скитальці вже на самому початку відчули, що не є тут „сиротами". Очевидно, що це не було б великою проблемою, коли діло було б з одиницями, але справа інакше виглядає, коли, як тепер в Англії, зачинають люди прибувати великими гуртами. Тут уже треба більше людей до праці й більших матеріяльних засобів хоч би на те, щоб можна мати домівку на чай, газети і т. п., не говорячи вже про нічліг чи якусь матеріяльну допомогу в перших днях побуту, що є, наприклад, особливо актуальним, коли іде про тих скитальців, що прибувають до Злучених Держав через Ню Йорк, а не мають тут ніякої рідні чи знакомих. Вони, це дійсні „сироти".

Стара генерація американських українців теж почувала себе часто круглою сиротою вступаючи на американську землю, бо давніше мало було „краянів". Але це сирітство вона брала природно, не чуючи до нікого жалю. Тепер інші обставини, а й гірше пекло пережили наші браття і сестри, що до нас прибувають зі скитальщини, як це, що ми витерпіли. Вони душевно перетомлені й по большевицькім та націстськім дикунстві прагнуть більше серця та людського відчуття. Це теж природне і так треба ці речі розуміти і до них застосовуватись.

Мир, що страшніший від війни

ВІДНОШЕННЯ СВІТА ДО ПОДІЙ В УКРАЇНІ.

„Я боюся війни, але я ще більше боюся мира" — мав заявити один швайцарський міністер, вислухавши повідомлення про закінчення другої світової війни. Наскільки його побоювання були оправдані, свідчить сьогоднішне загальне положення в світі, а вже насамперед ці вістки, що продираються через большевицьку залізну заслону зі залитої вогнем і кровю України.

Переглянути б тільки повідомлення офіціяльних пресових агенцій за останні два місяці і людина справді може прийти до переконання, що мир може бути грізніший, ніж війна. В цьому часі американські пресові агенції повідомили про 23 вироки смерти на українських повстанців, в тому одна жінка, що їх формально видав польсько-большевицький військовий суд. В половині травня агенція Асошіейтед Прес повідомила про заключення військового договору між Советським Союзом, Польщею і Чехословаччиною в справі спільної акції проти партизанських загонів УПА та про початок широкозакроєного наступу військ на терени, на яких мали б перебувати українські повстанці. В наступі бере участь важка артилерія і панцерні частини. 22. травня Ню Йорк Таймс у власній кореспонденції з Берліна повідомив, на підставі зізнань очевидців, про безприкладний терор, голод і нужду в окупованій большевиками Україні. 10. червня нюйорська преса принесла вістку, що півтора мільйона партизанів в Советському Союзі зводять запеклі бої зі советською армією та советським ґештапо — НКВД.

Це все тільки з України і тільки за два місяці в повідомленнях офіціяльних пресових агенцій. Якщоб до того долучити це, що передається в приватних повідомленнях, в перепачкованих контрабандою листах з України, якщо додати до того, що діється в інших окупованих большевиками країнах, в Польщі, Мадярщині, Румунії, Болгарії, Югославії, в Балтійських країнах, в Азії, по всьому світі, де діють платні Москвою злочинні пяті колони, тоді вам піднесеться волос на голові, на вас скіра стерпне на голові, на васс кіра стерпне від такого „мира". Всі народи жахаються війни. Бо на війні вбивається невинних людей, нищиться їх дорібок, плюндрується країни. Проте, це є війна зі своїми твердими законами. Вона ведеться за якісь ідеали і дає надію, що після її закінчення настане мир і порядок. Але що тоді сказати про такий „мир", в якому безпощадно винищується людей, вбивається їх, переганяється їх з місця на місце, як худобу, плюндрується країну, нищиться її культурний дорібок та зупиняється всякий прогрес? Що сказати про такий мир, де урядова армія з гарматами, танками йде проти населення? Як оцінювати такий мир, де населення в поті чола не підносить своєї спини від невольничих робіт, а проте вмирає з голоду і терпить найбільші недостачі? Проклята війна, що руйнує і нищить людей, але тричі проклятий мир, що робить те саме. Большевицький мир.

Спостерігаючи це все, людина справді починає серіозно сумніватися в усі поняття цивілізації, поступу, миролюбства, і тим подібні гасла, якими замилюється людям очі. Бо фактом є, що ввесь світ сьогодні цілком добре знає, що означає большевизм та що він ще світові підготовляє. На прикладах короткої, але багатої в події і трагічної в наслідках історії большевизму кожний теж знає, з Папою Римським включно, що всі надії на можливість будьякого співжиття з большевиками та на можливість їхньої „еволюції" до кращого, є шкідливою і дуже небезпечною злудою. Як можна одобрити скажену собаку та унешкідливити її не вбивши її? — запитував недавно один американський генерал-ветеран, говорячи про большевиків.

Реакція західних демократій на всі злочини „миролюбних" большевицьких союзників обмежується, докищо, до скріплення власної оборони, до „доктрин" фінансової допомоги для оборони перед большевизмом незалитих ним ще країн та до дипломатичних протестів в справі подій в окупованих країнах, що большевики — як іде про це останнє — цілком легковажать. Ця реакція цивілізованого світу на большевицькі злочини є справді аж надто поблажлива, і вона не цілком відповідає навіть його власним інтересам та загальній публичній опінії, що, власне в своєму власному інтересі домагається більш рішучої акції та більш рішучого становища. Бо що значать американський і британський протести, наприклад, в мадярській, польській чи румунській справі, як большевики на них чхають і дальше своє роблять. Проте, протидіяння на большевицьку агресію і безправства є, а його форми, скажімо, подиктовані хвилевими обставинами та всілякими іншими міркуваннями і плянами.

Дивно тільки, що в ту цілу поміркований демократичну реакцію на злочинну большевицьку акцію не береться чомусь до уваги найголовнішої, іменно української справи. „Доктрину Трумана" застосовується до Греції і Туреччини, думається про Австрію, Італію і Францію. Протести висилається в справі Балканських країн. А про Україну, як води в рот набрали. Найвище пресова агенція ствердить, що там народ умирає з голоду, карається і гине в концентраційних таборах, або що його вішають. Україна є головним тереном большевицьких злочинів, український нарід приносить найбільші жертви проти кривавої большевицької диктатури та большевицького імперіялізму, як уже приніс в боротьбі проти злочинного гітлеризму, Україна від першої світової війни безупину кривавиться в боротьбі за своє існування та за свою волю, що є рівночасно ще найбільш успішною обороною світа і його досягнень. А цей світ ані не моргне в обороні свого українського захисника, він мовчки приглядається, як Україна загибає і не підносить ані слова протесту проти цього найбільшого в історії людства злочину, якого допускається червона Москва над великим українським народом. Одна великодержава заключує військовий договір ще зі своїми двома сателітами та гармати і танки висилає проти безборонного українського населення, а Рада Безпеки в тому часі не може собі дати ради з ветом Ґромика в атомовій справі, Комісія людських прав слухає теревенів большевицького представника при списуванні міжнародної хартії, демократичні держави короводяться з большевиками по всяких конференціях, вислід яких вже тому згори перерішений і це має бути мир. Большевики ріжуть, морять голодом, знущаються, плюндрують, а західні демократії протестують та ще й відповідно дібраними словами. Большевики сіють смерть і руїну, а Організація О. Д. творить провірочні комісії та досліджує це й опісля осуджує, якщо большевики не поспіють сказати своє вето. І це має бути мир. Міжнародня організація і демократичні країни грубо помиляються, якщо вони думають, що можуть забезпечити світ перед такою долею, яка зустріла Україну, якщо вони залишать на призволяще саму Україну. Чи справді світ вже так докраю оглух, чи так низько впав, щоб в ньому не найшовся бодай один умандатований голос в обороні України? Чи ж би справді Україна та всі інші окуповані большевиками народи мали бути ціною за проблематичний тимчасовий мир? І на як довго можна цей мир окупити такими великими і жорстокими жертвами?

Швайцарський міністер мав правду; війна страшна, але ще страшніший такий мир, як сьогодні є в Україні, а завтра вже може бути в цілому світі.

В країні „нужди" і „визиску"

Советська пропаганда не перестає тарабанити про старшні економічні відносини в Америці, про капіталістичний визиск, а то й нужду. Бідкається над нещасною долею бідного американського робітника, оплакує його мізерну заробітню платню, заповідає страшне безробіття і велику економічну крізу. Московська „Правда" навіть злучує плян Маршала про американську допомогу Европі з американською економічною крізою.

Кажуть, що все це потрібне Советам для внутрішнього вжитку, щоб таким способом потішити своїх робітників-невільників, неначе б деінде було ще гірше, та що гіршає навіть у такій країні як Злучені Держави.

Певно, і в нас не все гаразд. І в нас є свої клопоти. Не кожний ґрубо заробляє і не кожний складає маєтки. Буває, що й тут треба нужду терпіти. Бувають і тут кризи і часи великого безробіття. Усі ми це добре знаємо й не треба нам Москви, щоб нам усе це нагадувала. Та не зважаючи на це, ніхто з нас (включно з тутешніми комуністами) до советського „раю" не вибирається і таки волів „мучитись" в американському „пеклі". Крім цього з нашої „нужди" і з нашого „пекла" даємо дещо другим, а навіть ратуємо цілі краї.

Одначе цікаво знати, як виглядають ці речі в світлі статистики. Про статистику згадував навіть президент Труман, відповідаючи тим американським песимістам, що звикли у всьому добачувати тільки чорне й чорне заповідати.

Отже Цензусове Бюро проголошує, що в місяці травні було в Злучених Державах 53,330,000 осіб, що працювали в цивільних заняттях і одержували заробітні платні. Це є найвище число, яке колинебудь тут занотовано. Воно ще збільшиться, коли до цього додати 1,470,000 чоловіків і жінок, що працюють у збройних силах. Так є, що назагал виходить, що в травні було в Злучених Державах понад 59 мільйонів людей, що мали „джаби".

Дехто каже, що безробіття таки зачинає вже зростати. Це теж помилкове, бо в травні було коло 1,500,000 осіб більше при праці, ніж в квітні. Таке виказує статистика.

Дуже це прикра новина для Сталіна отся статистика, пише одна з нюйорських газет, але для американського загалу це радісне, бо вказує, що американська економічна система не є така зла, як її змальовує Кремль.

Та з цього не виходить, щоб не думати за будуччину, а тим самим і за те, що можуть настати гірші часи. Про це навіть згадував президент Труман, коли був проти податкової знижки. Казав, що як буде зле, тоді треба буде зменшувати податки, а не тепер, коли люди працюють і незле заробляють, а тут треба позбуватись величезних державних довгів, затягнених у часі війни.

Крім цього американці так звикли до різних економічних кріз, що самі думають, що вони таки мусять у певних періодах наступати. Такі крізи були в минулому, тому не диво, що побоюються, що вони могли б повторитися теж в будуччині. Економічні крізи мусять в капіталістичній господарці обовязково повторюватись, голосять визнавці Маркса. Та американці назагал з марксистами не погоджуються і стоять на цьому, що це, що було, не мусить повторюватись, та що на це є розум, щоб до такого не допускати.

Та якби воно не було, настрій в американського загалу є такий, що кріза може прийти. На це вказують теж досліди Американського Інституту Публичної Опінії, які, як відомо, обговорює у своїх бюлетенах Джордж Ґалоп, директор цього Інституту.

У своїм останнім звідомленні Ґалоп каже, що кожна пята особа в Америці, що нині має роботу і зі заробітної платні вдержує родину, побоюється, що в наступному році буде без роботи. Це відноситься головно до робітників, що виконують фізичну працю, і то по великих містах, що мають понад пів мільйона мешканців.

Усе це може бути, але наразі люди мають працю та є далі велике запотребування на працю і продукти. Якщоб кріза прийшла, то американці переможуть її цілком певно в ще лішний спосіб, як це бувало в минулому.

Ол. Луговий. Права застережені.

Дажбожі Внуки

I. НА ЧУЖИНІ МІЖ СВОЇМИ

62)

Скінчив у сорок дві минути. Не мнявся, не повторювався, не держав ні одного папірця в руках. Вже сів побіч Ірини, а заля не стихала від оплесків. Вдачно, з огнями гордости в оченятах Любка стиснула йому руку. Кинулася б на шию, вицілувала б, притиснула б до грудей оцю його чудову голову, тільки... на них дивилася тисяча цікавих душ. Батько схилився зпоза матерей, по мужеськи стиснув його долоню, з словами:

— Надзвичайно добре! Я не сподівався навіть!... Спасибі, сину!...

Матері очима, усміішками виказували своє вдоволення, гордість з такого сина. По дружньому, наче товаришки, потискали його правицю, Ростислав ріс...

На перерві не сходили з мість Снувалися люди, одні виходили, інші підходили знайомитися. Стоячи Ростислав подавав кожному руку. Опісля занехав. Рука стерпла від утисків. Говорив обовязуючі речення, витав легким уклоном голови. Нікого ще не знав, не встигав запамятати облич і назвищ. Нові знайомі кланялися паням і відходили. Хто ця, друга пані, вже знали...

В початку другої частини проголошено їх виступ. Проголошували зарядчики їх повні імена: — панна Іруся-Любомира Володимирівна Ставрович; добродій Ростислав-Любомир Володимирович Святольдич-Ставрович — на скрипках, пані Ірина-Марія Святольдич-Ставрович і пані Марія Ставрович — матері скрипаків — на піяні...

В залі почулися шепоти. Одні імена матерей молодят, одне імя батьків, одне назвище... Рідня видно, пани, панські імена... Адже й старий Ставрович з панів, лише що збіднілих... Ну й „школи" високі покінчив.

Скинула Ірина свій плащик, засоромлена, чарівною зявою пройшла на сцену. За нею матері, чудові, гарні, надзвичайно принадні й молоді в електричному освітленні, за матерями Ростислав. Публика вже плескала, викрикувала. Всі музики видалися публиці надзвичайними, — вони сподівалися чогось великого, гарного. На сцені порадилися, що гратимуть, колиб домагалися. Чули з залі глухий гомін, уважний зір півтрети тисячі очей. Мами поважно засіли до піяна, у чотири руки відограли „Владико неба і землі". Скінчили, — і біз перерви — перейшли на вступ поєднавшої Любчиків серенади. Помах смичків — і полилася мельодія, молитва любові. В гру вкладали скрипаки всі свої почуття, все вміння. Затримала в собі віддих зачарована публика. Може й не завважила характерної особливости обох скрипаків. Скінчили — тупіт ніг, буря оплесків, то притихали, то зривалися з новою силою. Пішли на переміну, українські мельодії й чужа, клясична музика. Грали скрипаки — перепочивали мами, на переміну. Публика ревіла у захваті, кричала слава! Мусів Ростислав попрохати перерви. Потомилися грати, за те заспівають. Крики слава — у відповідь. У Ірини від зворушення заблисли сльози — це був її перший прилюдний виступ. Змушені вийти за сцену витерти очи, — матері. Вийшли заспокоїтися трохи музики. Там зарядчики цілували матерям руки, дякували. Ще гірше розчулили, схвилювали. А на залі ревіла неустаюча буря...

Співали під акомпаніямент то одної то другої мамів свої улюблені пісні — Жив собі козак, Зіроньку, Забудь мене... Томилися, але публика бушувала, чулися скликування. Відпрохувалися матері, Ростислав. На програмі є інші точки, інші виконавці. Публика не хотіла чути, заглушали слова оплесками, тупотом ніг. Вийшов прохати голова комітету. Самий зворушений, прохав сил молодих таланів не надуживати. Публика подобріла. Прохала ще заграти чи заспівати ще хоч одну, хоч коротеньку. Відограли з „Роз Мері" на скрипках, з акомпаніяментом, потім і заспівали. Дивилися одно одному в очі. Очі всеї залі в німому захопленні вставилися на співаків, вичікуючи чогось, немов чуда, здавалося, в залі літало невидне, невловиме кохання, хвилювалися груди, чулося зітхання, гостріше билися серця... Забулися співаки. На очах тисячної публики застигли в обіймах, злившися устами, з останніми словами пісні. Не чули нової бурі... Їх таємниця ставала прилюдною...

Викликали їх без кінця. Звідкись зявилися китиці цвітів. Прохали ще хоч що будь заспівати. Всі четверо заспівали — „Дала дівчина хустину". Взяли по квітці з китиць, собі на память, решту подарували. Пішли на свої місця щасливі безмірно, горді собою, хоч перетомлені. Люди з задніх рядів вставали, ближче музикам придивитися. В передних — де-хто хапав за руки, підносив до уст. Витирав очі посапуючи, ніби стримуючи схлипування, зворушений батько. Обнялися, ледви стримуючи плач матері. До крайности розчулені діти переходили з обіймів матерей в обійми батька. Безмежна втіха розпирала їх. Не могли себе контролювати. У друге злилися в довгому поцілунку у публики на очах.

За кілька хвиль підогнали до дому. Запрошували Олену на перекуску, але вона відмовилася. Поцілувала Ірину й побігла до своєї хати, напроти. Поголодніли, хоч пізна пора, заходилися за перекуском. Мами поралися, батько говорив вдоволений:

— Ну, діти!... Думав я, чим би то вам віддячитися за ваш дарунок? Не міг нічого придумати... А ви мені нині піднесли такий дарунок, що я й не мріяв! Не сподівався в житті такого вечора!

(Дальше буде).

Очевидець про большевицьке поневолення України

КОЛИ НЕ ЙОМУ, ТО КОМУ ПОВІРИТИ?

(Закінчення.)

Ідучи до Америки я ніколи не сподівався, що зустріну тут таких українців, які сприяли б московській політиці в Україні, — що зустріну тут таких братів, які піддержують большевицьку політику Москви в Україні. Я думав, що та страшна неволя, яку Україна пережила під большевиками, переконала вже всіх українців по цілому світі, а зокрема в Америці і в Канаді де нашим братам жеветься найкраще. Стид і ганьба, щоб наш брат на цій вільній землі був членом комуни! Хочеш брате комуни, то поїдь в Україну, а там покоштуєш її так, що коли повернеш назад до Америки чи Канади, будеш, брате, цілувати святу земленьку ось тих „буржуазних" країн! Ти, брате, коли не збожеволієш там з того пекла, а вдасться тобі повернути назад до тих „буржуазних" країн, то 100 років довше житимеш. Це буде найкраща медицина для тебе, щоб тебе вилікувати з тої комуністичної хвороби! Чого сидиш тут? Твоя мрія вже сповнилась, Ти вже маєш таку Україну, яку хотів — тож їдь до неї!

І хоч жаль мені, брате, висилати тебе до того „раю", то що зроблю, коли я не можу переконати тебе, коли ти вперся як той осел і не хочеш повірити не тільки мені, але й своїй родині: — мамі, сестрі, братові, які тобі пишуть про те страшне пекло на землі. Ти й їм не віриш, [illegible] їхмаєш за фашистів. Як п[illegible]нати тебе? Одинокий вих[illegible] є намовити тебе, щоб ти там поїхав і сам на власні очі переконався про те все, що тобі так подобалось в тій комуні! І хоч як болить мене серце, що ти, брате, не [illegible] поїхав туди, а я мав змогу допомогти тобі, щоб ти повернув назад до цеї щасливої американської країни, то я зробив би це з найбільшою насолодою — я не дорікав би тобі твоєю провиною, я простив би тобі! Я простив би тобі, бо ти мій брат — українець! Не простив би тільки тому, якого ти слухаєш: не простив би твойому провідникові. Йому не простив би, бо він знає що бреше, він знає, що годує тебе неправдою а робить це тільки тому, що живе з тебе, а до того ще й побирає великі гроші від Москви, щоб тебе дурити! Такому не можна простити.

А ти, дорогий брате, скажеш: коли там така біда, така несправедливість, то чому народи Росії так сильно боронили її в тій війні? На це відповім тобі, брате, так: Народи теперішньої Росії можна поділити на дві кляси — кляса робітників (селян там вже нема, бо кожний селянин є державним робітником) і кляса чекістів. Перша кляса, коли б могла, то нині скинула б ту владу, а друга кляса готова боронити її до загину, бо вона має таке життя, якого не найде й в буржуазній державі! Червоноармійці — одні воювали проти німців, бо мусіли, а другі, хоч ненавиділи комуни, то думали, що по тій війні й в Советах настане зміна. Вони, дивлячись, що за ними стоять такі культурні держави, як Америка і Англія, думали; що по війні ті держави вплинуть на Сталіна, що й в Советському Союзі настане інше життя! Вони вірили в те краще життя ще й тому, бо Сталін був проголосив перед цілим світом, що він розвязав Комінтерн. Ну, а дальше, — що мали робити, коли й Гітлер таку саму неволю їм ніс? Що мали робити, коли чекісти силою гнали їх на заріз, як худобу — там, де не можна було здобути фронт танками, гармами, то там кидано мільйони (часом голіруч) червоноармійців! Німці щадили життя гітлерівця, а чекісти своїх червоноармійців мали за „гарматне мясо"! Їм не робило різниці скільки трупів впаде, скільки калік буде, аби фронт здобути. Ще не появився дійсний історик, щоб правдиво висвітлив страшні події червоноармійця на фронті, цебто як він мусів здобувати той фронт проти німців! Що з ним чекісти робили на фронті, щоб він той фронт здобув? А такий історик появиться ще не-один, що опише тобі брате, як большевики виграли ту війну! Опише він не тільки українця червоноармійця, але й червоноармійця других поневолених народів теперішньої Росії. І тоді, брате, коли ти є чесний, то лице паленітиме твоє від стиду, що ти помагаєш тим чекістам матір катувати! Що ще тепер ти не відпекався від того комунізму, що посилаєш свого брата скитальця на „родіну", а сам не хочеш їхати!

Навіть той український скиталець, який був в так званій „галицькій дивізії", був і є щирим українським патріотом! Що він був в тій „дивізії" не на те, що б помагати Гітлерові, але ось чому: **1. Щоб при розвалі гітлерівських армій в Україні, він був готовий боронити Україну від московського імперіялізму,** щоб мав зброю в руках для тої оборони! **2. Його ціль була помагати українським повстанцям в підпіллю проти німців. 3. Боронити українське село від мадярів, поляків і т. д., які були з німецькими арміями в Україні,** а які так сильно знущались над українським селянином. І цю місію український стрілець з тої „дивізії" виконав на 100%. Він нічим не сплямив українського стягу, він боронив українського селянина, де тільки міг перед гітлерівськими ордами різних націй, він помагав своєю розвідкою українським повстанцям, щоб вони знали, як боротись проти гітлерівських армій, а далі, він, той український стрілець, коли побачив, що немає для нього іншого виходу, повбивав німецьких старшин у своїх рядах і перейшов на сторону англійців. Чи за це все кидати на нього болотом, чи за це висилати його на „родіну", щоб там покінчили з ним? За те, що він хотів волі українському народові?!

А що той стрілець не помагав большевикам в Україні, то большевики самі собі в тому винні! Коли перший раз вони прийшли до Галичини, то 50% українців-галичан ставились до большевиків, як не дуже щиро, то бодай не-ворожо! Думали вони, що якось зговоряться з ними. А що вийшло? При відступі перед німцями, чекісти по всій Західній Україні лишили тисячі трупів найкращого українського цвіту! Я там був в той час, я ратував ті нещасні жертви, там де міг— ратували й другі наші брати наддніпрянці, але ми не всилі були щось більше зробити в тій справі, бо й нас те саме чекало. Між трупами українських патріотів Західної України, ми стрічали сотні трупів й комуністів — повбивали й тих тільки тому, що вони були українці! Чи по такій трагедії, ти, брате, був би не пішов в ту „дивізію", хоч би з самої пімсти? Так, й ти був би пішов, коли б був бачив ті страшні масакри що їх робили большевики в Західній Україні! Коли б був бачив, що твому братові большевики розпороли живота і насипали каміння! Що священикові розпороли живіт і встромил туди проколену багнетом дитину! Що стареньку бабусю розпняли на хресті тільки тому, що вона молилась до нього в ті страшні дні. О, Боже! Як доказати тобі, дорогий брате — українче, щоб ти повірив в це все?"

Тут прелігент затиснув губи, сльози стали в очах і сказав: „Я закінчив свій відчит, прошу ставити запитання!"

На різні запитання комуністам і не-комуністам, п. Тоненко відповідав дуже спокійно, ані словом навіть комуністів не образив — старався переконати їх в культурний спосіб. На питання, чи добре вести переписку з рідними в Україні, відповів, що краще не вести ніякої переписки, коли не хочемо робити кривди рідним, бо всяка переписка наша з ними наражає їх на заслання! Москва не терпить звязку з заграницею.

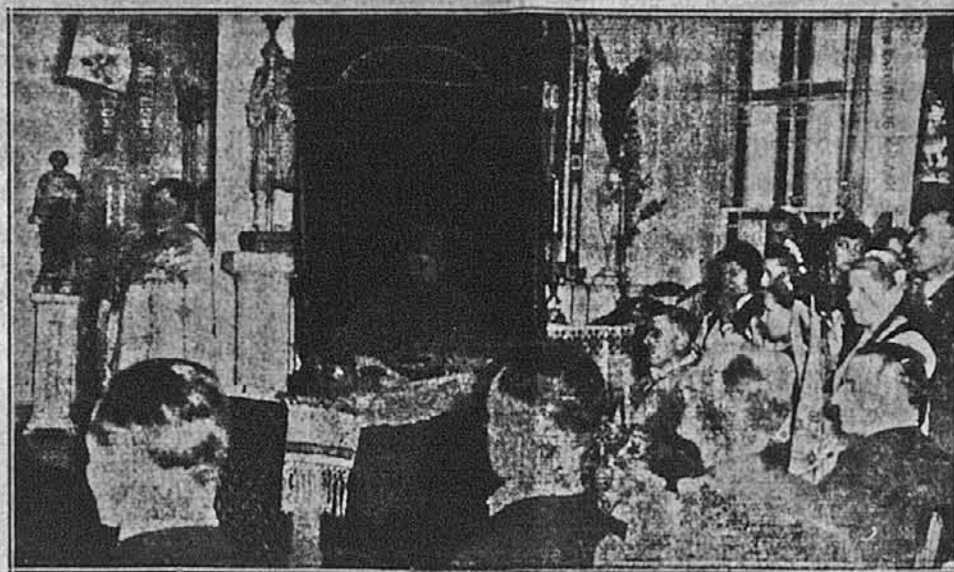
На питання, що він думає про ту акцію, яку тутешні комуністи почали, щоб допомогти сиротам в Україні, сказав, що така допомога потрібна, але як її дати? Сироти чекістів мають 100% опіку державну, а сироти українського робітника ніякої допомоги не дістануть, бо чекісти таким не дадуть! Всяка наша допомога з Америки чи Канади поможе тільки ще краще закріпити комуністичний режім в Україні — тільки чекісти з неї скористають, а ніхто інший! Немає там ніякого аполітичного тіла, яке роспроділювало б нашу допомогу нещасним жертвам! А коли немає такого тіла, то нема що думати про якусь допомогу!

Щоб описати те все, що п. Тоненко розказує, то треба б посидіти добрий місяць! Треба також й кращого писака, щоб так вміло переповів те все, як розказує п. Тоненко про різні події під большевиками. Українські комітети — КУК в Канаді і Конґресовий Комітет в Америці зробили б велику прислугу українській справі, коли б запросили п. Тоненка в обїздку по Канаді і Америці. Промовець з нього гарний, особою дуже скромний, великий ідеаліст і готовий всеціло посвятитсь українській справі.

Хайби всякі настасівські, шатульські і їм подібні змірялись з своїми аргументами з п. Тоненком щодо большевицького режіму в Україні! Тоненко не потребуватиме вадумуватись, що відповісти їм. Він забагато пережив в тому режімі, щоб можна було аргументувати з ним! Українська еміграція в Америці й в Канаді повинна повитати того чоловіка якнайщиріше і дати йому змогу сказати святу правду яку він знає про Україну, під большевиками!

Тоненко заслуговує на велику пошану між нами ще й тим, що перший відчит, який він виголосив для російських ветеранів в Галивуді, був 100% в обороні України та української визвольної справи. На той відчит я попав зовсім нечайно, маючи одну справу до одного з вище згаданих ветеранів; а полагодивши свою справу, хотів відійти, але коли довідався, що буде відчит скитальця (не знав якого), рішив лишитись послухати. Був настроєний почути оборону Росії білої, коли не червоної. Але на моє здивування, я почув в російській мові п. Тоненка щиру о б о р о н у української справи, я почув правду про Україну. Це зробило на мене дуже миле враження і до кінця його відчиту я не міг вичекати, щоб з тим незнаним мені українським патріотом познайомитись. По відчиті я приступив до нього і подякував йому за ту приємність, яку він зробив мені своїм відчитом. З його уст почув чисту українську мову, якою він почав дякувати мені за запрошення дати відчит в нашій Українській Організації. Дай Боже, щоб ми мали більше таких скитальців! Щиро витаємо Тебе, Дорогий Друже, від імени української еміграції на тому континенті!

Микола Новак,
секр. Укр. Централі.

КАРДИНАЛ ТІССЕРАН У ВИНІПЕҐУ.—Ця картина знята в укр. греко-катол. церкві св. Володимира й Ольги в Виніпеґу (Канада), де парохом є о. д-р В. Кушнір, в часі, коли правив тиху Службу Божу кардинал Евген Тіссеран. Зліва стоїть о. С. Семчук, а зпрва протоігумен В. Бараник ЧСВВ.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

НЮ БРИТЕН, КОНН.

Ще одна професійна сила.

До досить значного ряду українців з вищою освітою з гордістю зачисляємо ще одного нашого громадянина, яким є д-р Володимир П. Ґерент, син наших добрих громадян Павла і Анни Ґерент з Ню Бритен, Конн.

Д-р Ґерент покінчив медичні студії в „Нагнемен Медікал Каледж" у Филаделфії, Па.

Це честь родичам, що дали синові вищу освіту; це теж радість для нашої громади, бо ми певні, що молодий лікар стане визначним працівником не лиш на полі свого звання, але й на народній ниві, яка так конче потребує інтелігентних працівників. Д-р Ґерент говорить українською мовою, не встидається свого роду, тому ми певні, що додержить своїх слів: — „Я буду так поступати, щоб ви горді були з мене!"

Д-р Володимир П. Ґерент

Так висказався він на бенкеті, влаштованому в його честь.

Бенкет цей відбувся в неділю 8. червня на салі Дудяка. Присутніх гостей було понад 350, а тостмайстром був п. Тарас Хоптяк, студент Учительського Каледжу в Ню Бритен. Промовляли на бенкеті різні бесідники, включно з самим д-ром Ґерентом.

Закінчив це наше місцеве свято гром. А. Савка, що від імені комітету і гостей пожелав докторові успіхів у його майбутньому, а заразом передав йому мошонку (бил-фолдер), як дарунок від зібраних на бенкеті гостей.

Д-р Ґерент покінчив був народні школи в Ню Бритен. Покінчив тут же й українську парохіяльну школу під проводом учителя Теодозія Хоптяка і о. Ялечка. Гайскул покінчив в 1944 р. і вступив до Трініті Каледж і Веслійен Юніверзіті на приготовляючі медичні студії. Вкінці поступив до Медичного Каледжу у Филаделфії. Який й покінчив 3. квітня 1947 як доктор медицини (М. Д.)

Д-р Ґерент вийшов з маринарки як поручник молодшого ступня в медичному корпусі маринарки. В школі був він членом Пі Ипсильон, Ро. в національній дружній організації і багатьох інших товариств.

Під цю пору д-р Ґерент практикує в шпиталі св. Рафаеля в Ню Гейвен, Конн.

Д-р Ґерент передав мені $20 як жертву на наших скитальців, яку я вислав до Комітету в Филаделфії.

о. П. Ковальчик.

ВОДЕРВЛІТ, Н. Й.

На скитальників.

З окружного пікніку Українсько-Демократичних Клюбів в Трой, Водервліт і Когуз, який відбувся в 1939 р. остало в касі $17.26. До цього додано вкладку з Амстердам в сумі $5. Разом вислано на скитальців до Зл. У. А. Д. Комітету $22.26.

М. Спяк, секр.; І. Урбан, кас.

HEALTH HINTS

("Health Hints" is a regular contribution to this paper by The Medical Society of New Jersey. Questions should be addressed to the Office of the Society, 315 West State Street, Trenton 8, N. J.)

ENDOCRINOLOGY

ENDOCRINOLOGY is the study of the glands of the body which produce internal secretions known as hormones.

Growth of the body, the emotions and the personality of the individual are regulated by the secretions of these glands. Among them are the thyroid, pituitary, parathyroids, gonads, adrenals, pancreas, thymus and spleen.

There are the midgets and dwarfs, perfectly formed physically but on a small scale, due to inadequate functioning of the pituitary gland at the base of the skull. By comparison are the giants, whose abnormal growth is due to overactivity of the pituitary. In between are many variations. The pituitary is referred to as the master gland which regulates the other glands and the secretion of their hormones; chemical substances are released by these glands, each with a specific function.

The thyroid, situated in the neck, secretes a hormone which influences body weight and metabolism. It is subject to the abnormality known as goiter. The parathyroids, located on the posterior surface of the thyroid, maintain the calcium balance of the body, and abnormalities of its secretions produce peculiar but typical nervous and emotional symptoms. The pancreas, among other functions, secretes insulin for the proper metabolism of sugar, and abnormalities in its secretion produce diabetes. The gonads, or sex organs, produce hormones which control the function of reproduction and sex characteristics such as the feminine form and the masculine beard. The adrenals exercise many complex functions controlling blood pressure, resistance to infections and the emotional level of the individual.

There are many general manifestations in the growing child which may suggest abnormalities in his hormone secretions. Abnormal physical development of a child or mental sluggishness should indicate to the watchful parent the necessity for an examination and study of the child by the family doctor. Authorities agree that the most promising age for the correction of most defects due to abnormal hormone activity is during or before the age of puberty, though some remarkable accomplishments have been produced during other age periods.

Progress in scientific medicine is due to constant research, investigation and study. It is unique in that as new evidence and knowledge is accumulated, it is disseminated to the profession and to the public for the benefit of public welfare. There are no secrets and no patents connected with the advancements in scientific medicine.

Д-р Роман Осінчук.

РАК

СПОСОБИ БОРОТЬБИ З РАКОМ.

Ми вже в попередній статті згадали про великі труднощі поборювання рака з приводу його таємничого розвитку. Бо, як сказав один американський вчений, ці самі клітини, які дрімали собі десь там в організмі, нараз „робляться дикими" і ростуть з незнаних причин так скоро, що організм тратить над ними контролю і за якийсь час сам падає їх жертвою.

Розуміється, що трудно боротись з ворогом, коли він нечайно, немов із засідки, нападає на свою жертву. І тому недаром рак забирає кольосальні жертви зпоміж усіх верств суспільности, не зважаючи на це, серед яких умовин, добрих чи злих, ці люди живуть. На рака хворують люди дорослі, жінки й чоловіки, робітники й інтелігенти, міщухи й селяни. І лише в Злучених Державах з приводу рака вмирає 165,000, а деякі статистики начисляють аж 185,000 річно. Розглянувши докладніше цю статистику смертностей, мусимо прийти до висновку, що всеж таки більший процент смертності є серед міської людности. Мимо великих вкладів науки досі не вдалось здержати цього смертоносного походу рака; навпаки в останніх десятках літ можемо завважити його зріст. Зріст та поширення рака, особливо серед міської людности, різно вчені вияснють. Ці вияснення можна б коротко представити в такий спосіб.

Не улягає сумніву, що сучасна високо розвинена медична наука дає можність краще й скоріше дослідити хворобу рака. Це є причиною викриття більшого числа випадків рака, як колись. Але це не є виключною причиною зросту випадків рака. Деякі обсерваці лікарів кажуть думати, що в нових часах таки більше раків повстає. На це мали б складатися таки чинники, як зміна способу відживлювання, розвиток техніки, умовини праці й життя у великих містах з великим нагромадженням в повітрі всякого роду газів, пилу і т. п. Деякі вчені твердять, що якщо усі люди доживали б пізного віку, то рак появлявся б у що восьмого чоловіка.

З цього бачимо, що рак це один з найбільших ворогів людства. І тому недаром лікарські кола вдарили в дзвін тривоги. І тому недаром в усіх культурних країнах потворились спеціяльні протиракові лікарські товариства, які мають завдання основних студій і дослідів новотворів, а зокрема рака. І тому не даром ведуть освідомлюючу працю серед усіх громадян та збирають великі грошеві фонди для дальшого досліджування й поборювання рака. І тому теж поборювання рака стало міжнародним питанням, яке знайшло відгук в міжнародній здоровній організації, давніше Ліги Націй, а тепер Обєднаних Держав, де є утворена спеціяльна наукова комісія для дослідів рака.

Якже стоїть справа з лікуванням рака сьогодні?

Чи не найважнішу ролю в поборюванні рака грає кількість лікарів,щ о обслуґує нарід. Там де є більше лікарів, там теж справа поборювання рака стоїть краще. Безперечно грає тут ролю спеціялізація лікарів. По великих містах стрічаємо денеде спеціялістів виключно для дослідження рака. Розвиток техніки обслідування хворих, ляборaторні досліджування різних соків, відходів чи других речовин організму та досконала техніка обслідування хворого апаратом Рентгена (Екс-рей) незвичайно полекшили цю справу. Вкінці методи лікування Рентгеном (Екс-рей) та промінням радія (спеціяльний елемент, що висилає невидні проміння) і добре розвинена операційна техніка ратують часто життя і здоровля людей, хворих на рака. Можемо сьогодні сказати, що рак є вилічальною хворобою якщо його викрито в часній стадії розвитку та віддано негайно хірургічному чи промінистому лікуванні. Найчастіше ці обі методи треба комбінувати й майже з засади по операції хворого ще треба якийсь час насвітлювати. Досі однак медицина не знає ще якогось другого лікування лікарствами чи сировватками, як це буває в інших хворобах.

Але це чисто лікарська сторінка поборювання рака не вистачає. Незвичайно важною справою є теж відповідна здоровна пропаганда й освіта широких мас суспільности. Кожний чоловік повинен знати, що така хвороба існує та що лікування її належить до лікаря і тільки до лікаря. Кожна людина з всякими недомаганнями здоровля повинна скоро звернутись за порадою до лікаря та виповняти сумлінно усі його ради. Коли ж лікарське обслідування викриє рака і лікар доражує операцію з нею не зволікати, бо чим вчасніше відбудеться операція тим певний успіх лікування. Як я вже згадав, вчасне лікування веде до цілковитого видужання хворого.

Останні роки другої всесвітньої війни позначились великими науковими з д о б у т к а м и. Одним з найбільших досягнень є атомова енергія, яка є найстрашнішою броєю, спрямованою проти людей. Однак ця збруя може бути вжита теж для корисних цілей людства. З нею теж звязують сьогоднішні вчені лікарі великі надії на поборювання рака. Про ці найновіші досягнення напишемо в наступній статті.

(Докінчення зі стор. 1-шої)

ПАЛАТА РЕПРЕЗЕНТАНТІВ УХВАЛИЛА УЧАСТЬ АМЕРИКИ В І.Р.О.

Вашингтон, 26. червня. (АП). — Палата репрезентантів ухвалила сьогодні більшістю 124 голосів проти 43 законопроект про членство Злучених Держав в Міжнародній Організації для Скитальників. Цей сам законопроект вже був ухвалений сенатом, до якого тепер знову має повернути для дальшої акції.

ЗБІЛЬШЕНО ВАГУ ПОШТОВИХ ПЕРЕСИЛОК.

Головний поштовий уряд повідомив, що з днем 15. червня дозволяється висилати пакунки до Европи вагою до 22 фунтів, отже на половину більше, ніж досі. Інші поштові приписи (напр. щодо заборони висилки сиґареток) обовязують дальше

НЕВІЛЬНИЦТВО В СОВЄТСЬКІЙ ЗОНІ НІМЕЧЧИНИ.
ПРИМУСОВІ РОБОТИ В КОПАЛЬНЯХ УРАНУ. РЕЄСТРАЦІЯ ВЕТЕРАНІВ.
ТИСЯЧІ ВТІКАЮТЬ В АМЕРИКАНСЬКУ ЗОНУ.

Фрнкфурт над Майном, 26. червня. (ЮП) — Американські власті сьогодні повідомили, що в останньому часі німці масово втікають зі совєтської зони в американську, заявляючи, що втікають від примусових праць в копальнях урану в Саксонії (з урану виробляється атомову бомбу) та від нового розпорядку про обовязок поголовної реєстрації всіх бувших німецьких вояків. Речник американського управління заявив: „Вони переходять (зі совєтської зони в американську) тисячами і майже всі розповідають ту саму історію". В перших двох тижнях червня втікло до американців понад 2,000 німців. Вони однодушно потверджують, що всіх німців у віці від 16 до 60 років змушується до праці в копальнях урану, де вже працює біля мільйон робітників. Тим, що втікають від праці, не дають харчових карточок та засуджують на тюрму. Рівночасно стверджується на підставі документів, що большевики наказали поголовну реєстрацію всіх бувших німецьких вояків. Хто не зареєструється, того карається тюрмою і гривною.

ЕКОНОМІЧНА РАДА О.Д. РОЗГЛЯДАТИМЕ МОЖЛИВІСТЬ МІЖНАРОДНЬОЇ КОНТРОЛІ НАФТИ.

Лейк Соксес, Н. И., 26. червня. — Сьогодні повідомлено, що Економічна і Соціяльна Рада О.Д. на своїй найблищій сесії в липні розглядатиме можливість створення відповідного органу О.Д., який перебрав би адміністрацію світових ресурсів нафти. Вважають, що план натрапить на сильну американську і британську опозицію.

Шукають своїх рідних

УВАГА: Пишучи до Укр. Допом. Комітету, просимо зпочатку листа подати, в якій групі і під яким числом є дана особа.

* * *

ГРУПА — ЛИСТИ ДО:

7364. Войттович-Климюк Калістрат і кревних з Володимира Волинського, Бремен Івана від Войтович Сергія сина Сильвестра з Володимира Волинського і Войтович Ольги (Кавценюк).

7365. Олійник Анни (Починюк), Качула Матвія з с. Вілки Горинецькі, Любачів, від Клин Миколи.

7366. Інж. агр. Рибак Левка і Сидюк Евгенія від Дударець Варвари.

7367. Зінчук Петра, Усик Ігната, Новак Супруна усі з с. Росинка, Рівне-Волинь, від Гордійчук Максима.

7368. Черник Наді з Верезного, Царух Теклі з Печалівки, Грош (Кривоблоцька) Ольги з Антонівки від Гордійчук Ольги з Антонівки.

7369. Харитин Марти і Харитин Федя від Гузей Михайла.

7370. Матвієшин Петра і Дмитра з с. Давидківці, Чортків, від Матвієшин Антона.

7371 Кубай Миколи з села Новосілки, Підгайці, від Кубй Максимо.

7372. Вербовський Григорія з с. Новосілки, Підгайці, від Магупшин Миколи.

7374. Свчин Василя з с. Тавари, Самбір, від Сулій Михайла.

7375. Врицький Степана з села Кошляки, Тернопіль, від Мумський Степана.

7376. Ваврух Івана з села Кошляки, Тернопіль, від Шумський Степана.

7377. Бондарчук Ілька з села Кути-Горохів, Волинь, від Бондарук Евфрозини (Ковальчук).

7378. Королюк Івана і Агафії з села Рачин, Горохів, від Пундик з дому Королюк.

7380. Кильник Данила з с. Дністрик Дубовий, Турка, від Цеглян Теодора.

7381. Стоцький Івана, Бернадин Марії, Тарабук Прокопа, Дячук Мирона з с. Розношинці, Збараж, від Качмар Корнила.

По інформації висилати до:
United Ukrainian American Relief Committee
P. O. Box 1661, Philadelphia 5, Pa.
В запитах просимо конечно подавати групу і число.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА

Дня 29. Травня 1947 р. померла в 53. році життя
АНАСТАЗІЯ КЛЕКОТЬ,
членкия від. 206 У. Н. Союзу в Вунсакет, Р. АЙ.!
Покійна походила зо села Самолуски, повіт Гусятин, Галичина. Полишила в смутку мужа Петра і два сини: Василя і Павла. Похорон відбувся 31 травня в українській правосл. церкви св. Михаїла. — В. Ї Я П.!
І. Кокольський, секр.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

АЛЕНТАВН, ПА.

Лист ішов цілий рік.

Мій вуйко написав минулого року лист до своєї сестри на стару адресу в повіті Добромиль, Західна Україна. Частина цього повіту тепер під большевиками, а решта під новою Польщею. Тимчасом, як показується з поштових штампілій, лист перейшов Львів, Борислав, Познань, а до села не трапив. На коверті було написано „Поленд" і може тому крутили большевики. Посилаю до редакції коверту для доказу.

І. С., Алентавн, Па.

Замітка редакції: На коверті є печатка американська: „Алентавн(Па. 23. дец., 1946". Крім того сліді такі штампілі: „Львів, 12-2-47 СССР" (отже нема Українська Соціялістична Радянська Республика, а проста СССР!). Є штампіля по французьки: „Лвов, Бюро де Пост 17-4-47". Потім „Борислав-Дрогобич Обл.", але штампіля з датою нечитка; потім польськими буквами: „Познан 29. І. 47", а накінець: „Ню Йорк, Редж. див. „відділ реєстрації,) 5-20-47". Лист вернувся тому, що був реєстрований.

ПОВІДОМЛЕННЯ.

ЧЛЕНСЬКІ СХОДИНИ ОРГАНІЗАЦІЇ САМОПОМОЧІ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ІМІГРАЦІЇ
— відбудуться —
В НЕДІЛЮ, 28. ЧЕРВНЯ ц.р. в 2-гій год. пополудні, в салі Українського Демократичного Клюбу в Ню Йорку,
59 ST. MARK'S PL. (E. 8th ST.)

ПОШУКУЮТЬ

ПЕТРО КОВАЛЬ
з села Любінь Великий, повіт Городок Ягайлонський, Галичина, пошукує своєї дочки **КАТЕРИНИ КОВАЛЬ**, не знаю її замужне назвище. Мала перебувати в німеччині. Писати:
PETER KOWAL
2044 W. 20th ST., CLEVELAND, O.

Пошукую в дуже важній справі БАСЬКІ ЦАР, з села Войткова, повіт Лісько. ГАНЯ ФУКА з села Веремінь, пов. Лісько. Хто би про них знав, або вони самі, хай пише:
FESKO FUKA
569 Rhoades St., Phoenixville, Pa.

ТАРЗАН, ч. 1630. Карг дірвався зброї.

„Тарзане!" — крикнула Кристина серед страху, саме тоді, коли моряк тримав її перед собою наче заслону.

Одним скоком малпочоловік опинився при ній, а вирвавши її з рук боягуза...

..пхнув її через двері.

Тимчасом із своєї кривки хитрий Карг витягнув револьвер одного з забитих моряків.